

NASZE ABC

Murzyn zrobił swoje...

Opinia francuska zna „ABC” z tego, iż zawsze pismo nasze stało i stoi na gruncie jaknajszerszej przyjaźni między Polską a Francją, na gruncie jaknajściślejszej współpracy obu krajów. To nam daje prawo do otwartego poruszenia bardzo przykrej sprawy naszego wychodźstwa we Francji — z nadzieją, że słowa te, jeśli dotrą do opinii francuskiej, nie będą przez nią opacznie zrozumiane.

Oby dotarli...

W tej sprawie cała polska opinia jest zgodna, bez względu na różnice polityczne, a jeśli część jej organów nie poruszała dotąd obszerniej tej sprawy, to jedynie dlatego, by nie zadrażniać jeszcze bardziej stosunków politycznych, dość silnie przecięt do niedawna napiętych. Ale niech nie będzie opacznie tłumaczona, jako milcząca aproba, ta dobrowolna rezerva — którą zresztą coraz już trudniej utrzymywać.

Wychodźcy nasi są ustawicznie wysiedlani z Francji i odsyłani spowrotem do Polski, a sposób przeprowadzania tych zarządzeń wywołał ostatnio (18 b. m.) demonstracje wychodźców przed konsulatami polskimi w Paryżu i w Lille i starcia z policją, na którą rzucano kamieniami. O co poszło? O to, że robotników polskich przeznaczonych do reparacji, którym odebrano już „karty pracy”, nie wysyła się do Polski, a wstrzymywano się już wypłacanie im zasiłków dla bezrobotnych, że się nie mogą dowiedzieć, kiedy nareszcie wyjadą, że robi się im trudności z przewiezieniem bezpłatnym bagażu i ze zwrotem składkę ubezpieczeniowych, jakie się dotąd od nich ściągano.

Chodzi zatem o błędy administracji, o „nieskoordynowane zarządzenia władz”, jak określa „Le Populaire”, który jednak ujmuje sprawę szerzej, krytykując samą zasadę przymusowej repatriacji, jako „niehumanitarny sposób postępowania” i przypominając, że tych ludzi sama Francja ściągala do siebie, gdy ich potrzebowała przed 10-ciu lat; a teraz, gdy straciła wszelką łączność z krajem — bezwzględnie wydała.

Z uznaniem wita opinia polska ten głos — tak w dzisiejszej opinii francuskiej niestety rzadki — który oby przyczynił się do zmiany obecnej polityki rządowej w stosunku do wychodźców, krytykowanej już zresztą i w izbie deputowanych. Nie sposób bowiem przemilczeć, że się te wydalania bolesnym echem odbijają w Polsce i bynajmniej nie przyczyniają do zacieśnienia węzłów wzajemnej sympatii.

Nie należy zapominać, jak potężny wpływ na zacieśnienie tych stosunków miały takie fakty, jak masowo przez Polskę udzielana gościna emigrantom francuskim podczas Wielkiej Rewolucji, potem boje legionowe, a potem przyjęcia naszej emigracji powstaniowej. Teraz zaś każdy z tych przymusowych repatriantów może tylko powtarzać sobie gorzkie słowa Otella:

— Murzyn zrobił już swoje, teraz niech się zabiera...

Że zaś takie rzeczy wpływają silnie na nastroje zbiorowe, dowodem sama Francja, gdzie tyle zaskodziły przyjaźni dla Polski skargi Boussac'ów i innych przed stawicielami francuskiego kapitału, głoszących o swoich „krzywdach” spowodu antyliberalnej polityki rządu polskiego. Coprawda zresztą fakt, że w Rosji poprzepadały Francuzom bezpowrotnie grube miljarde, nie przeszkadza obecnie tymże dziennikom francu-

Nieżyczliwe przyjęcie we Francji Min. Eden w Paryżu przedstawi projekty Locarna lotniczego

PARYŻ, 21.6. (ATE). — Minister Eden przybył tu wczoraj o godz. 23.11 i udał się natychmiast do ambasady angielskiej, gdzie zamieszka przez czas całego swego pobytu w Paryżu. Na dworcu ministra Edena powitali szef gabinetu premiera Laval'a i przed stawiciel ambasadora angielskiego.

PARYŻ, 21.6. (PAT). — Min. Eden i ambasador W. Brytanji przybyli dziś na Quai d'Orsay, gdzie niezwłocznie rozpoczęły się narady.

PROGRAM I CEL WIZYTY

Oficjalny program wizyty prze widuje poza poranną naradą Edena z Lavalem, śniadanie na Quai d'Orsay na cześć gościa angielskiego.

Koła dyplomatyczne podkreślają, że jest rzeczą zrozumiałą, że angielsko - niemiecki układ morski będzie głównym tematem rozmów delegata angielskiego z członkami rządu francuskiego. Tem nie-

mniej rozmowy obejmą szerszy zakres i będą dotyczyły całokształtu zagadnienia zbrojeń i bezpieczeństwa.

LONDYN, 20.6. — Oprócz spraw morskich ma być omówiony całokształt sytuacji europejskiej pomiędzy Lavalem i Edem. Min. Eden zabawi w Paryżu 2 do 3 dni. Wyjaśni on Lavalemu układ morski anglo-niemiecki i będzie starał się usunąć wrogie nastawienie Francji względem tego układu. Głównym tematem rozmów Edena z Lavalem będzie także sprawa Locarna lotniczego. Spodziewają się, że po wizycie Edena, nastąpi przyjazd francuskich ekspertów morskich do Londynu.

Jednym z punktów, jakie min. Eden będzie miał w Paryżu do wyjaśnienia, jest również kwestia interpretacji Locarna. W związku z układem francusko - sowieckim. W kołach brytyjskich po kładane są nadzieje na to, że, o ile Niemcy zostaną zaspokojone — zarówno przez lokarnijski pakt

lotniczy, jak i przez zadawalającą interpretację Locarna w odpowiedzi na ich zapytanie, to wówczas skłonne będą powrócić do Genewy.

Prasa francuska przyjęła przyjazd Edena nieżyczliwie, pisząc, że jego misja jest właściwie bezcelowa. Zgoda Laval'a na pakt morski angielsko - niemiecki byłaby przekreśleniem dotychczasowej polityki Francji.

PO PARYŻU — RZYM

LONDYN, 21.6. (PAT). — Agencja Reutersa donosi: Eden uda się bezpośrednio do Włoch po wizycie w Paryżu. Komunikat Foreign Office donosi: Rząd J. K. Mości sugerował szefowi rządu włoskiego, iż mogłoby być pożytecznym, aby Eden po rozmowach z Lavalem udał się bezpośrednio do Włoch na rozmowę z Mussolinim o tych samych zagadnieniach, które stanowią przedmiot rozmów z Lavalem, a mianowicie o zagadnieniu zbrojeń morskich i o zachodnim pakcie lotniczym. Nadeszła odpowiedź od Mussoliniego, przyjmującego życzliwie tę sugestję.

Wiadomości o wizycie min. Edena w Rzymie wywołały duże zainteresowanie.

Prasa włoska wysunęła argument, że Anglia, która przeprowadza poza ramami Ligi Narodów rewizję traktatu wersalskiego, powinna pozostawić Włochom wolną rękę w regulowaniu spraw włoskich na terenie Afryki wschodniej. Dlatego też nie brak tu przypuszczeń, że w toku rozmów rzymskich ministra Edena poruszone będą nie tylko sprawy zbrojeń morskich, powietrznych, ale również zagadnienie stosunków włosko - abisyńskich.

PARYŻ, 21.6. (PAT). Po zakończeniu dzisiejszych rozmów francusko - angielskich min. Laval oświadczył, iż min. Eden przedstawił mu powody, które skłoniły rząd W. Brytanji do zawarcia układu morskiego z Niemcami.

— Przy tej sposobności — zaznaczył prem. Laval — nie omieszczałem ponowić zastrzeżeń, jakie rząd francuski zmuszone był sformułować w tej sprawie.

Bliskie rozwiązanie Łódzkiej rady miejskiej

Jak donosi agencja „Press”, decyzyja w sprawie dalszych losów Rady miejskiej w Łodzi, która odrzuciła budżet miasta, zapadnie w przyszłym tygodniu.

Przewidywane jest rozwiązanie Rady miejskiej, ponieważ pomimo 2-

krotnych ostrzeżeń ze strony władz nadzorech nie uchwaliła w terminie budżetu miasta, a zatem nie wypełniła swego bezpośredniego zadania.

Takie informacje otrzymała agencja „Press”.

Traktat handlowy z Niemcami Rokowania zaczną się 24-go b. m.

W poniedziałek 24 b. m. rozpocznie się Berlinie polsko - niemieckie rokowania handlowe.

Dotychczasowa wymiana gospodarcza między Polską a Rzeszą niemiecką opiera się na prowizorycznych umowach, rokowania obecne doprowadzić mają do zawarcia umowy stałej.

W rozmowach o polsko - niemiecki traktat handlowy wzięte będą pod szczególną uwagę doświadczenia, pozyskane w praktyce na podstawie umów prowizorycznych.

O.R.P. „Burza” i O.R.P. „Wicher” odpłyną do Niemiec

GDYNIA, 21.6. (PAT). — W dniu 25 b. m. odpływa z Gdyni do Kilonji, na zaproszenie marynarki niemieckiej, zespół polskich kontrtorpedowców: O. R. P. „Burza” (pod proporzycykiem zastępcy dowódcy floty — koman-

dora dypl. Stef. Frankowskiego) i O. R. P. „Wicher”. Okręty te po zostaną w Kilonji trzy dni. Jest to pierwsza oficjalna wizyta polskiej marynarki wojennej w porcie niemieckim.

Rząd nankiński nie podpisze układu Oddającego Japonii Chiny Półn. Likwidacja zatargu w Czacharze

TOKIO, 20.6. (PAT). — Z Tien tsinu donoszą: Odbyła się tu dzisiaj rano konferencja oficerów sztabowych garnizonu japońskiego w Chinach Północnych, pod przewodnictwem gen. Umetsu, dowódcy garnizonu. Na konferencji tej zapadły następujące decyzje: 1) sprawa Czaharu będzie załatwiona, jako sprawa lokalna, niezależnie od Chin Północnych; 2) incydent w Czang-Pei, gdzie aresztowano bezprawnie 4 Japończyków przez wojska gen. Sunga, na leży uważać za załatwiony, gdyż gen. Sung przyjął warunki japońskie; 3) sprawę ostatniej inwazji terytorjum Mandżukuo przez wojska Sunga należy uważać za załatwioną przez wyznaczenie linii demarkacyjnej wzdłuż granicy pomiędzy Czaharem a Dżehlem, przez zawarcie granicznego punktu gwarancyjnego, oraz przez zapewnienie, udzielone przez Sunga, że podobne incyden-

ty nie powtórzą się w przyszłości; 4) rozpoczęcie rokowań bezpośrednio z gen. Sungiem w Pekinie 21 b. m. W rokowaniach tych wezmą udział * strony japońskiej gen. Dojehara.

LONDYN, 21.6. (PAT). Agencja Reutersa donosi z Nankinu: W kołach międzynarodowych panuje przekonanie, że większość członków rządu nankińskiego zdecydowana jest raczej podać się do dymisji, niż podpisać jakiegokolwiek układ, uwzględniający żądania japońskie w stosunku do Chin Północnych.

Koncert Kiepur w Brukseli

BRUKSELA, 21.6. (PAT). Koncert Kiepur w Brukseli dwukrotnie odkładany spowodu choroby naszego tenora odbędzie się w dniu 4 lipca w obecności belgijskiej pary królewskiej.

Niemcy stawiają warunki powrotu do Ligi Narodów

LONDYN, 21.6. (PAT). — Omawiając rozmowę premiera Baldwin'a z Ribbentropem, „Daily Telegraph” twierdzi, że dyskusowane były warunki niemieckie powrotu do Ligi Narodów, przyczem ze strony niemieckiej wysunięte być miało: 1) zawarcie zachodniego - europejskiego paktu lotniczego, 2) uzyskanie zadowalającej interpretacji przez sygnatariuszy Locarna co do stosowania traktatów locarneńskich w związku z zawartym ostatnio paktem wzajemnej pomocy między Francją i Sowiecami.

Baldwin miał zaznaczyć, że spodziewa się dalej idących dowodów ducha zgodności ze strony

Niemiec, niż tylko wyrażenie zadowolenia z racji zawartego między Rzeszą i Wielką Brytanią porozumienia morskiego. Baldwin ostrzec miał również Niemcy, by nie spodziewali się, iż Wielka Brytanja zajmie stanowisko tolerancyjne wobec wszystkich tendencji polityki niemieckiej. To podkreślenie uczynione zostało — zdaniem „Daily Telegraph” — w odpowiedzi na sondowania ze strony Niemiec w sprawie ewentualnego odzyskania kolonii.

LONDYN, 21.6. (PAT). — Koła rządowe zaprzeczają pogłosce, jakoby w rozmowie premiera Baldwin'a z amb. von Ribbentropem poruszana była sprawa powrotu Niemiec do Ligi Narodów.

Włochy liczą na bezczynność Ligi Narodów

RZYM 21.6. (PAT). Koła półrządowe wykluczają możliwość, aby min. Eden miał podjąć z rządem włoskim rozmowy w sprawie zatargu włosko - abisyńskiego. Koła te są przekonane, iż Liga Narodów pominięciem milczeniem propozycję abisyńską co do wysłania neutralnych obserwatorów do Abisynji. W przeciwnym wypadku reakcja rządu włoskiego wobec Ligi Narodów mogłaby mieć charakter dość gwałtowny.

GENEWA 21.6. (PAT.). Sekretarjat generalny Ligi Narodów otrzymał pismo od rządu Abisynji, zawiadamiające, iż rząd abisyński spełnia ściśle swe zobowiązania i protestuje przeciw dalszym zbrojeniom Włoch w Afryce. Rząd abisyński proponuje powołanie

komisji neutralnej dla zbadania stanu rzeczy na miejscu.

Werbowanie robotników

LONDYN, 21.6. (PAT). — Agencja Reutersa donosi z Hong-Kongu: Prowadzona tu jest przez rząd włoski intensywna kampania werbunkowa robotników w okręgu Czin-Czou, prowincji Kwantung. Robotnicy ci werbowani są podobno do budowy dróg w Somali. Konsul włoski w Hong Kongu zachowuje w tej sprawie zupełne milczenie.

SZANGHAJ, 21.6. (PAT). — Jak donoszą z Hong-Kong, rząd włoski stara się zwerbować w prowincji Kwantuńskiej 7.000 robotników chińskich do budowy dróg we włoskiej części Somali.

ekim, które skarżą się na Polskę, ustosunkowywać się jaknajbardziej do Sowietów.

Co innego jednak kwestja mniejszych lub większych zarobków kapitalistów — dużych czy nawet drobnych — a co innego pozbawienia całej wogóle podstawy życiowej dziesiątków tysięcy ludzi, którzy stają przed widmem głodu. A sam przecież rząd francuski tych ludzi do Francji ścia-

gał... Czy to nie może wywoływać rozgoryczenia w Polsce i czy jest właściwą linią postępowania — choćby ze względu na francuski interes polityczny?

Byłoby dobrze, aby się we Francji poważnie zastanowiono nad wielkimi szkodami, jakie wywołuje tego rodzaju polityka wobec żywiołu polskiego.

M. Grz.

Do P. T. Prenumeratorów

Od 1-go lipca b. r. kasujemy kategorię prenumeraty w cenie Zł. 2.90 z dołączaniem dodatku literackiego „Prosto z mostu”. Od tegoż dnia ustalamy prenumeratę „ABC—Nowin Codziennych”

Na zł. 2.30 miesięcznie

przyczem wszyscy prenumeratorki nasi otrzymywać będą co niedziele w tej cenie zamiast dotychczasowego dodatku literackiego „Prosto z mostu” — czterostronnicowy dodatek, zawierający najaktualniejsze ilustracje, dział mody (pod redakcją korespondentki „ABC” z Paryża Francine'y) i dział humoru (pod redakcją znanego feljetonisty „ABC” Very'ego).

Prenumeratorki, którzy zechcą nadal otrzymywać dodatek powieściowy, wynoszący miesięcznie przeciętnie 200 stron druku, opłacać będą prenumeratę w wysokości Zł. 3.30.

ADMINISTRACJA